

MỐI LIÊN HỆ GIỮA ĐÀO TẠO CỦA TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM TP. HCM VỚI VIỆC SỬ DỤNG NGUỒN NHÂN LỰC CỦA CÁC NHÀ TUYỂN DỤNG

ThS.GVC. Lê Thị Phương Hồng ¹

TÓM TẮT:

Trường Đại học Nông Lâm Tp.HCM là trường đào tạo đa ngành nhưng chủ yếu cung cấp nguồn nhân lực cho sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa nông nghiệp. Trường được thành lập từ năm 1955, đến nay đã cung cấp một lực lượng lao động chất lượng cao rất đáng kể cho đất nước. Những kỹ sư được đào tạo từ trường đã phát huy tác dụng tốt trong thực tiễn. Qua đó họ đã có những đóng góp rất quan trọng trong lĩnh vực nông nghiệp.

Trong quá trình đào tạo, trường luôn có mối quan hệ thường xuyên với các nhà sử dụng lao động. Qua họ chúng tôi đánh giá lại quá trình đào tạo và chất lượng đào tạo để từ đó có những cải tiến chương trình, nội dung đào tạo. Khi xây dựng chương trình đào tạo của các ngành, trường Đại học Nông Lâm cũng quan tâm đến ý kiến đóng góp của các nhà tuyển dụng.

Tóm lại, trong quá trình đào tạo nguồn nhân lực, mối liên hệ giữa nhà trường và người sử dụng nguồn nhân lực được đào tạo rất quan trọng. Mối liên hệ này phải được xây dựng trên tinh thần trách nhiệm từ hai phía sẽ góp phần nâng cao chất lượng đào tạo của nhà trường.

I. Đặt vấn đề:

Trường đại học Nông Lâm TPHCM hiện nay là một trường đa ngành với 29 ngành đào tạo nhưng trước đây trường đào tạo chủ yếu ở các ngành Nông học, Lâm nghiệp, CNTY, Thủy sản, Cơ khí nông nghiệp, Kinh tế. Trường được thành lập từ năm 1955, tính đến nay trường đã cung cấp một lực lượng lao động chất lượng cao rất đáng kể cho đất nước. Những kỹ sư được đào tạo từ trường đã phát huy năng lực chuyên môn họ đã có những đóng góp quan trọng trong lĩnh vực nông nghiệp của đất nước.

Trong những năm qua trường luôn quan tâm đến việc nâng cao chất lượng đào tạo. Do đó, liên hệ với những người sử dụng sinh viên tốt nghiệp của trường để thẩm định lại kết quả đào tạo là vấn đề nhà trường thường xuyên phải làm hằng năm.

II. Mối liên hệ giữa đào tạo của trường với việc sử dụng nguồn nhân lực của các nhà tuyển dụng:

¹ Trường Đại học Nông Lâm Tp.HCM

Trong Nghị quyết Đại hội VIII, Đảng ta đã xác định giáo dục và đào tạo là yếu tố trực tiếp, có vai trò quyết định trong chiến lược phát triển con người và đổi mới quá trình đào tạo nhân lực cho CNH - HĐH . Ngoài ra, giáo dục còn giữ chức năng dự báo liên tục nhu cầu tương lai của xã hội và đào tạo nhân lực để đáp ứng nhu cầu này. Giáo dục và đào tạo là con đường cơ bản để tạo nên và phát huy sức mạnh của đất nước. Một trong các nguyên nhân chủ yếu giúp Nhật Bản, Singapore, Hàn Quốc, Đài Loan, Hồng Kông trở thành một trong ba trụ cột chính của thế giới công nghiệp hiện đại (bên cạnh Bắc Mỹ và Tây Âu) chính là nguồn nhân lực được giáo dục và bồi dưỡng thường xuyên liên tục.

Ở nước ta, trong giai đoạn hiện nay, giáo dục đại học vừa phải đảm bảo bước phát triển chắc chắn, vừa phải đi nhanh, đi tắt, đón đầu để tăng khả năng cạnh tranh của nền kinh tế . Giáo dục đại học hiện nay giữ một vai trò đặc biệt quan trọng. Các trường đại học vì vậy phải không ngừng cải tiến nội dung, phương pháp giảng dạy, đầu tư nâng cấp trang thiết bị, đào tạo, bồi dưỡng nâng cao trình độ cho đội ngũ CBGD, cán bộ quản lý giáo dục để có thể nâng cao chất lượng đào tạo. Như vậy, ở mỗi trường đại học vấn đề nâng cao chất lượng đào tạo là mối quan tâm hàng đầu và là nhiệm vụ vô cùng quan trọng trong giai đoạn hiện nay.

Như đã đề cập ở trên, chức năng giáo dục là dự báo liên tục nhu cầu tương lai của xã hội và đào tạo để đáp ứng nhu cầu này. Muốn làm được điều đó, chúng ta cần phân tích rõ mối liên hệ giữa đào tạo và sử dụng để quá trình đào tạo của chúng ta không bị lãng phí, đáp ứng được yêu cầu của xã hội, của thực tiễn sản xuất.

2.1. Vai trò của công tác đào tạo:

*** *Cung cấp nguồn nhân lực:***

Qua 50 năm thành lập, trường đại học Nông Lâm TPHCM đã đào tạo trên 20.000 kỹ sư, cử nhân, bác sĩ thú y, v.v.. và trên 350 cán bộ có trình độ Tiến sĩ, Thạc sĩ. Các sinh viên tốt nghiệp phần lớn có được việc làm trong các cơ quan quản lý nhà nước, các doanh nghiệp, các trang trại, v.v.. Hầu hết những sinh viên này đã đóng góp rất hiệu quả và ứng dụng được những tiến bộ khoa học kỹ thuật vào thực tiễn sản xuất ở đơn vị công tác.

Hiện nay, ngoài sinh viên hệ chính quy, trường còn đào tạo nguồn nhân lực cho các tỉnh phía Nam thông qua hệ đào tạo không chính quy (đào tạo tại chức, phối hợp đào tạo với các Trung tâm Giáo dục thường xuyên của tỉnh) với số lượng 1000 - 1500 sinh viên/năm.

Như vậy, với chức năng đào tạo đại học, nhà trường đã tham gia vào quá trình đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao để cung cấp cho nông thôn và nâng cao dân trí cho các vùng sâu, vùng xa.

*** *Đào tạo lại, đào tạo ngắn hạn:***

Hằng năm, trường đại học Nông Lâm TPHCM cũng tổ chức hoặc phối hợp với các dự án hợp tác quốc tế tổ chức các khoá huấn luyện chuyên môn ngắn hạn theo chuyên đề. Sinh viên sau khi ra trường công tác có thể trở lại trường để tham gia các lớp huấn luyện ngắn hạn ở chuyên ngành khác hoặc chuyên

ngành đã học. Những khoá học ngắn hạn này giúp họ có thể tiếp cận những thông tin mới hoặc bổ sung các kiến thức hữu ích cho công việc hiện tại của họ.

Ngoài ra, theo yêu cầu của các công ty, xí nghiệp, địa phương, v.v.. Trường còn đến tận nơi để huấn luyện ngắn hạn cho cán bộ kỹ thuật, công nhân tại chỗ (lớp huấn luyện về hệ thống HACCP, lớp huấn luyện về kỹ thuật sản xuất giống cá rô phi toàn đực, v.v..).

Như vậy, qua quá trình đào tạo lại, qua các lớp tập huấn, trường đã thường xuyên bồi dưỡng, cập nhật kiến thức cho lực lượng lao động ở các địa phương, các doanh nghiệp.

*** Tư vấn chuyên môn & kỹ thuật :**

Trường đại học Nông Lâm TPHCM với đội ngũ CBGD có trình độ trên đại học khoảng 62%, đa số được đào tạo từ nhiều nước trên thế giới ở các lĩnh vực như: Kỹ thuật môi trường, Công nghệ sinh học, Thủy sản, Thú y, Trồng trọt, v.v.. Hiện nay, đội ngũ chuyên gia này của trường đang tham gia nhiều dự án quốc tế và được các công ty, xí nghiệp, v.v.. mời làm tư vấn chuyên môn kỹ thuật để hỗ trợ họ giải quyết những vướng mắc về khoa học kỹ thuật gặp phải trong quá trình sản xuất kinh doanh.

Qua thực tế, chúng tôi thấy ngày càng nhiều công ty đến với các trường đại học để mời chuyên gia tư vấn. Bởi vì chính mối liên hệ này đã giúp đỡ các công ty, doanh nghiệp, v.v.. rất nhiều trong việc tạo lòng tin đối với khách hàng sử dụng sản phẩm, dịch vụ của họ.

*** Công tác khuyến nông:**

Ngoài nhiệm vụ cung cấp nguồn nhân lực cho các nhà tuyển dụng, trường đại học Nông Lâm còn hỗ trợ các địa phương trong công tác khuyến nông, khuyến ngư. Hằng năm, các khoa Chăn nuôi thú y, Thủy Sản, Lâm Nghiệp, Kinh Tế, v.v.. tổ chức nhiều lớp tập huấn, hội thảo cho cán bộ nông nghiệp địa phương, hoặc các lớp tập huấn kỹ thuật cho nông dân các tỉnh (các lớp tập huấn kỹ thuật nuôi tôm sú, kỹ thuật phòng trị bệnh gia súc, v.v..). Song song với các lớp tập huấn, chúng tôi còn hỗ trợ các địa phương xuất bản các tài liệu khuyến nông hoặc xây dựng các mô hình trình diễn.

Như vậy, qua công tác khuyến nông nhà trường đã cùng địa phương nhanh chóng đưa được các tiến bộ khoa học đến với nông dân và giúp họ cải thiện phương pháp canh tác, chăn nuôi, v.v.. Và cũng chính nhờ vậy người dân có thể nâng cao thu nhập, sản xuất nông nghiệp ngày càng phát triển.

*** Xây dựng các dự án phát triển nông nghiệp :**

Đội ngũ cán bộ của trường với nhiều kinh nghiệm trong quá trình tham gia các dự án quốc tế về nông nghiệp đã phối hợp với các địa phương viết các dự án để có được nguồn tài trợ từ quốc tế giúp địa phương phát triển về thủy sản, chăn nuôi, trồng trọt, v.v.. (dự án phát triển nuôi trồng thủy sản các tỉnh Đông Nam Bộ, dự án Wetland, dự án Nuôi cá sạch ven đô thị, dự án Hỗ trợ phát triển lâm nghiệp xã hội, v.v..)

Nhà trường còn hỗ trợ các địa phương trong việc xây dựng quy hoạch phát triển nông nghiệp theo hướng bảo vệ nguồn lợi và bền vững. Trong thời gian

qua có rất nhiều địa phương nhờ sự hỗ trợ của trường đã xây dựng được quy hoạch phát triển nông nghiệp đến năm 2010.

*** Tăng cường năng lực cho đội ngũ cán bộ tại địa phương:**

Trường đại học Nông Lâm đã nhận đào tạo đại học, Thạc sĩ, Tiến sĩ, v.v.. cho các cán bộ địa phương để giúp nâng cao năng lực cho đội ngũ tại chỗ. Ngoài ra, thông qua sự tài trợ kinh phí từ các dự án quốc tế chúng tôi còn gửi các cán bộ địa phương đi tập huấn ngắn hạn, tham quan, học Tiến sĩ, Thạc sĩ tại nước ngoài.

Như vậy, quá trình đào tạo của các trường đại học đã giúp nâng cao trình độ và năng lực của đội ngũ cán bộ tại địa phương.

2.2. Vai trò của người sử dụng lao động:

*** Tiếp nhận sinh viên tốt nghiệp:**

Hằng năm, vào dịp tốt nghiệp của sinh viên, các nhà tuyển dụng đến trường để tham dự ngày Hội việc làm do các khoa tổ chức để trực tiếp phỏng vấn và tuyển dụng sinh viên tốt nghiệp. Ngoài ra, các nhà tuyển dụng cũng có thể gửi công văn hoặc hồ sơ tuyển dụng đến trường để nhờ trường giới thiệu các sinh viên tốt nghiệp cho họ .

Định kỳ từ 3 - 5 năm, chúng tôi đã gửi phiếu thăm dò đến các đơn vị cá nhân sử dụng sinh viên tốt nghiệp từ trường nhằm mục đích đánh giá chất lượng đào tạo và để có cơ sở cải tiến chương trình đào tạo. Qua phiếu thăm dò gửi đến các cá nhân và cơ sở sử dụng lực lượng sinh viên tốt nghiệp từ trường chúng tôi được biết mức độ hài lòng ở bậc đại học chính quy là 89,57%, đại học tại chức là 83,33%. Trong phiếu thăm dò người sử dụng lao động còn cung cấp nhiều thông tin khác như: Chương trình đào tạo cần bổ sung các kiến thức gì? Cần chú trọng rèn thêm cho sinh viên những kỹ năng nào?.

Thông qua mối liên hệ giữa trường với người sử dụng lao động, sinh viên ra trường nhanh chóng có việc làm phù hợp với chuyên môn được đào tạo và người sử dụng cũng tìm được những nhân viên có năng lực thích hợp với vị trí mà họ cần tuyển.

*** Tham gia xây dựng chương trình đào tạo:**

Với mục tiêu đào tạo nguồn nhân lực phục vụ xã hội và phải đáp ứng được yêu cầu ngày càng cao của xã hội, trường đại học Nông Lâm thường xuyên liên hệ với người sử dụng lao động để cùng nhau đóng góp cải tiến chương trình, nội dung đào tạo ngày càng phù hợp với thực tiễn sản xuất.

Thông qua quá trình sử dụng lao động, người sử dụng lao động biết được sinh viên tốt nghiệp còn thiếu những kiến thức chuyên môn hoặc có những hạn chế nào cần khắc phục. Do đó, khi xây dựng chương trình đào tạo hoặc cải tiến chương trình đào tạo, chúng tôi luôn mời các đơn vị sử dụng lao động tham gia góp ý qua các hội thảo hay các phiếu thăm dò ý kiến.

Như vậy, chương trình, nội dung đào tạo được nhà trường thường xuyên cải tiến theo hướng ngày càng đáp ứng được yêu cầu của người sử dụng lao động và của xã hội.

*** Tham gia vào quá trình đào tạo :**

Trong quá trình đào tạo, các nhà tuyển dụng lao động cũng tham gia vào việc đào tạo dưới các hình thức như: nhận sinh viên đến tham quan, thực tập rèn nghề, hay thực hiện luận văn tốt nghiệp.

Với sự kết hợp này, sinh viên sẽ có điều kiện học tập tốt hơn vì được tiếp cận với thực tiễn sản xuất, rèn luyện tay nghề trong điều kiện trang thiết bị đầy đủ, hiện đại. Ngoài ra, trường cũng tổ chức các buổi seminar do các chuyên gia đến từ các đơn vị sản xuất đảm nhận. Các buổi học này đối với sinh viên rất sinh động và lý thú vì có nhiều thông tin sát thực tiễn nghề nghiệp.

Chính sự tham gia vào quá trình đào tạo của các chuyên gia đến từ các công ty, xí nghiệp hay việc tiếp nhận sinh viên đến thực tập tại công ty, xí nghiệp đã giúp sinh viên có thêm kiến thức sát với thực tế ngành nghề và cũng góp phần làm tăng chất lượng đào tạo của các trường đại học

*** Hỗ trợ học bổng khuyến khích tài năng:**

Hằng năm, các nhà tuyển dụng lao động còn cấp học bổng cho các sinh viên giỏi, sinh viên có hoàn cảnh khó khăn của nhà trường. Với nguồn học bổng này, rất nhiều sinh viên của trường đã vượt qua khó khăn và có điều kiện để học tập tốt hơn.

Sự hỗ trợ này cũng giúp các nhà tuyển dụng gắn bó với các đơn vị đào tạo hơn. Có thể coi đây là sự đầu tư của các nhà tuyển dụng để họ có thể nhận được từ trường những sinh viên giỏi, chịu khó.

*** Hỗ trợ sinh viên nghiên cứu khoa học:**

Hiện nay, công tác NCKH trong sinh viên chiếm tỷ lệ thấp và kinh phí dành cho NCKH còn hạn chế. Một số nhà tuyển dụng đã mạnh dạn đầu tư kinh phí hỗ trợ sinh viên tham gia NCKH. Hằng năm, các đề tài NCKH do sinh viên tự suy nghĩ, tìm tòi, dưới sự hướng dẫn của các thầy cô, đã có được những hỗ trợ kinh phí từ nhà tuyển dụng. Nhờ các hỗ trợ này, sinh viên có thể phát huy được tư duy sáng tạo trong khoa học và qua đó cũng nâng cao chất lượng đào tạo của trường đại học.

2.3. Môi liên hệ giữa đào tạo và sử dụng:

Qua phân tích vai trò của công tác đào tạo và vai trò của người sử dụng lao động chúng ta có thể thấy được mối liên hệ giữa đào tạo và sử dụng lao động là mối quan hệ tương hỗ, tác động lẫn nhau. Trong đó, quá trình đào tạo phải đảm bảo chất lượng và đáp ứng được yêu cầu của sử dụng. Việc sử dụng lao động cũng phải đúng với chuyên môn được đào tạo mới tránh được sự lãng phí và phát huy được năng lực của những người được đào tạo từ các trường đại học.

Qua 50 năm đào tạo, các thế hệ sinh viên tốt nghiệp từ trường đại học Nông Lâm TPHCM, nếu được sử dụng đúng chuyên môn được đào tạo, hầu hết đều phát huy tối đa năng lực và có khả năng tự đào tạo rất tốt. Nhiều người hiện nay đã trở thành cán bộ quản lý trong các Bộ, ở các địa phương và trong các doanh nghiệp. Vì vậy, đóng góp của nguồn nhân lực chất lượng cao này cho sự phát triển kinh tế xã hội và cho đất nước nói chung có thể nói là không thể thiếu. Ngoài ra, đội ngũ này đã và đang tham gia vào sự nghiệp đào tạo đội ngũ nhân lực trẻ kế cận của đất nước.

III. Những kinh nghiệm:

Qua thực tiễn đào tạo nhiều năm của trường và cũng thông qua sự hợp tác với người sử dụng lao động, chúng tôi rút ra một số kinh nghiệm quý báu từ mối liên hệ giữa đào tạo với việc sử dụng nguồn nhân lực:

- Trường Đại học phải liên hệ chặt chẽ với những đơn vị sử dụng nguồn nhân lực do trường đào tạo để thẩm định kết quả đào tạo, để có cơ sở cải tiến nội dung, chương trình đào tạo cho phù hợp với yêu cầu xã hội và cũng để nâng cao chất lượng đào tạo của nhà trường.
- Sự đóng góp của những đơn vị sử dụng nguồn nhân lực vào quá trình đào tạo của các trường đại học vô cùng quan trọng và không thể thiếu.
- Việc ban hành các văn bản pháp qui để xác định trách nhiệm của người sử dụng lao động đối với việc đào tạo nguồn nhân lực của đất nước là vô cùng cần thiết trong giai đoạn hiện nay.

IV. Kết luận và kiến nghị:

*** Kết luận:**

Nước ta hiện nay có gần 80 triệu dân, theo thống kê năm 1997, dân cư ở nông thôn là 79,24%. Số lượng lao động trong lĩnh vực nông nghiệp chiếm tới 73% nhưng trình độ học vấn và tay nghề còn rất thấp. Do đó, để đào tạo nguồn nhân lực cho sự nghiệp CNH - HĐH nông thôn đòi hỏi ngành giáo dục đào tạo nói chung và trường đại học Nông Lâm TPHCM nói riêng phải nỗ lực rất lớn trong thời gian sắp tới. Để quá trình đào tạo đạt hiệu quả và có chất lượng cao đòi hỏi chúng ta phải có các chính sách hợp lý cho vấn đề đào tạo và sử dụng lao động. Mối liên hệ giữa đào tạo và sử dụng lao động cần phải được xác định và hoàn thiện để tránh lãng phí trong đào tạo.

Nói tóm lại, mối liên hệ giữa đào tạo của các trường đại học với việc sử dụng nguồn nhân lực của các nhà tuyển dụng phải được xác lập trên cơ sở trách nhiệm về cả hai phía và cần có các quy chế, quy định của nhà nước. Qua đó, trường đại học phải thường xuyên nâng cao chất lượng đào tạo nhằm đáp ứng được yêu cầu của người sử dụng và của xã hội. Ngược lại, người tuyển dụng lao động phải sử dụng người được đào tạo đúng chuyên môn kỹ thuật. Và đặc biệt người sử dụng lao động cần phải có trách nhiệm tham gia và hỗ trợ quá trình đào tạo.

*** Kiến nghị**

- Đề nghị Bộ Giáo Dục và Đào Tạo cần có chiến lược cụ thể cho việc đào tạo nguồn nhân lực ở các lĩnh vực khác nhau để tránh lãng phí trong đào tạo.
- Nhà nước cần có chính sách, các văn bản pháp quy để quy định trách nhiệm của người sử dụng lao động trong việc đóng góp kinh phí và tham gia vào quá trình đào tạo.